

Alþingi
Erindi nr. P 125/1235
komudagur 24.3.2000

SKÓGRÆKTARFÉLAG ÍSLANDS

THE ICELANDIC FORESTRY ASSOCIATION

RÁNARGÖTU 18, 101 REYKJAVÍK

SÍMI 551 8150 - FAX 562 7131 - NETFANG skogis.fel@simnet.is

Umsögn Skógræktarfélags Íslands

Nefndasvið Alþingis,
Þórshamri v/ Templarasund
150 Reykjavík
nefndasvid@althingi.is

Umsögn Skógræktarfélags Íslands vegna frumvarps til laga um mat á umhverfisáhrifum, 386. mál.

Stjórn félagsins fól umsögnina fjögurra manna nefnd sem kynnti sér frumvarpið.

Í nefndinni áttu sæti:

Hallgrímur Indriðason, framkvæmdastjóri Skógræktarfélags Eyfirðinga,
Sigurður Arnarson, stjórnarmaður í Skógræktarfélagi Íslands,
Sæmundur Þorvaldsson, formaður Skógræktarfélags Dýrafjarðar og
Brynjólfur Jónsson, framkvæmdastjóri Skógræktarfélags Íslands

Nefndin fagnar framkomnu frumvarpi og því tækifæri sem félagið hefur fengið til þess að veita umsögn um það.

Nefndin fjallaði eingöngu um þætti í frumvarpinu sem snúa að skógrækt.

Viðauki 2 við frumvarpið fjallar um skógrækt. Þ liður viðaukans kveður á um 40 ha svæði eða stærri skuli tilkynningarskyld til Skipulagsstofnunar. Metið er í hverju tilviki fyrir sig hvort viðkomandi framkvæmd sé matskyld eða ekki og ræðst, eins og segir í viðaukanum, af eðli, umfangi og staðsetningu auk þess sem vísað er til viðauka 3.

Í frumvarpinu er miðað við 40 ha á tilkynningarskilda framkvæmd í skógrækt. Grundvöllur þessarar stærðargráðu, 40 ha, er ekki skilgreindur frekar. Það hlýtur að vekja upp ýmsar spurningar. Ef til vill er hér verið að beita rangri aðferðarfræði við að fylgjast með jákvæðum og neikvæðum umhverfisáhrifum í skógrækt. Eðlilegri nálgun er að stærri skógræktarverkefni fari í umhverfismat eða náttúrufarskönnun, þar sem þau munu hafa mikil áhrif á ásýnd lands og ríkjandi viskerfi.

Margt annað í frumvarpinu virðist ekki nægilega skilmerkilegt. Hver eru mörkin milli uppgræðslu og skógræktar? Telst ræktun landgræðsluskóga

uppgræðsla(landgræðsla) eða skógrækt? Hver er túlkun á 40 ha viðmiðinu. Er átt við framkvæmd sem unnin er innan ákv. tímabils, skipulagseiningar, svæðis eða á einstakri jörð? Koma svæði sem ekki verða lögð undir skógrækt til frádráttar?

Nauðsynlegt er að átta sig á hvaða afleiðingar 40 ha viðmiðið hefur. M.a vaknar spurningin um hverjar vinnureglur Skipulagsstofnunar verður.

Ef Skipulagsstofnun beitir ströngustu vinnureglum er ljóst að lunginn af skógræktarframkvæmdum skógræktarféлага mun fara í umhverfismat.

Skógrækt skógræktarféлага er yfirleitt stunduð á svæðum stærri en 40 ha og mun það sama væntanlega eiga við um aðra skógrækt. Niðurstaðan, samkvæmt þessu, er að um 80-90 prósent af öllum framkvæmdum skógræktarféлага mun verða tilkynningarskyldar.

Það vekur aftur upp spurningar á þeim tilkostnaði sem skógræktarfélög eiga yfir höfði sér. Meðal stofnkostnaður við skógrækt á 1 ha er 150-200 þúsund, þ.e.a.s. frá 6-8 millj króna á ræktun 40 ha. Hver er tilkostnaðurinn við umhverfismat af þessari stærðargráðu? Erfitt er að áætla þennan kostnað en varlega má ætla að hann verði ekki minni en 1.5 – 3 milljónir. Miðað við stofnframkvæmdir á 40 ha svæði hlýtur þessi auka- tilkostnaður að vera óásættanlega hár, þ.e.a.s. 1/3 af grunnkostnaði.

Hver er þá ásættanleg viðmiðun? Í mannvirkjagerð reikna verkfræðingar með að hönnunar kostnaður nemi um 8-10% af heildarkostnaði.

Að gefnum þeim forsendum að tilkostnaður sé sá sami í 40 ha framkvæmd, þarf ásættanleg stærð á landi að vera ekki minni en 200 ha eigi heildar hönnunar-kostnaður ásamt umhverfismati að nema 8-10% af stofnkostnaði.

Skógrækt mun eðli málsins samkvæmt kalla á mikla landnotkun og ekki er hægt að komast hjá því. Það er því fróðlegt í þessu sambandi að bera saman viðmiðun í lögnum um vegagerð sbr. 1.viðauka 10.ii. Nýir vegir utan þéttbýlis sem eru 10 km eða lengri eiga að fara í umhverfismat. Að flatarmáli er hér um að ræða 400 ha þ.e.a.s. 10 sinnum stærri flatarmálseiningu miðað við tilkynningar skyldu landnotkunina í skógrækt,þ.e.a.s. 40 ha. Samanburðarfræði af þessu tagi segir kannski ekki mikið, en sé megintilgangur laganna hafður í huga, eins og kemur fram í 1.gr b lið, er ljóst að huga þarf betur að einhverskonar samræmi á landnotkun hinna ýmsu framkvæmda.

Niðurstöður: Stærðarmörk 40 ha er ekki ásættanlegt viðmið. Lagt er til að miðað verði við 200 ha. Vinnureglur Skipulagsstofnunar, samanber viðauka 2, eru óskrifað blað og munu væntanlega verða erfiðar í framkvæmd svo og kærufurli sem mun kalla á mikla skriffinnsku. Leiða má líkur að því að fari fyrirhuguð svæði skógræktarféлага í umhverfismat verði það mörgum félögum sem rekin eru af áhugamensku ofviða. Eðlilegra og ásættanlegra fyrirkomulag væri ef framkvæmdaraðilar gætu gengið að ákveðnu ferli sem vísu, í stað þess að búa við óvissu og hugsanlega skerta möguleika til skógræktar.